

Svar på skriftligt spörsmål SSS 150/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om problem med nödcentralsdatasystemet Erica

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 150/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Kim Berg /sd m.fl.:

Är regeringen medveten om problem som nödcentralsdatasystemet har orsakat, och hur och enligt vilken tidsplan ska dessa problem åtgärdas?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Regeringen är medveten om de utmaningar och eventuella problem som uppkommit vid införandet av det nya nödcentralsdatasystemet. Inrikesministeriet och Social- och hälsovårdsministeriet som svarar för den funktionella styrningen av Nödcentralsverket har redan vidtagit målmedvetna avhjälpningsåtgärder bland annat avseende anvisningarna för behandling av uppdrag för att nödcentraltjänsterna som produceras för befolkningen ska bedömas och genomföras så ändamålsenligt som möjligt med tanke på både angelägenhetsklasserna och resurserna.

Enligt lagen om nödcentralsverksamhet ska vederbörande myndigheter inom räddningsväsendet, polisen och social- och hälsovården genom teknisk anslutning, elektronisk dataöverföring eller på något annat lämpligt och tillförlitligt sätt i nödcentralsdatasystemet lagra planer och anvisningar inklusive förslag till respons innehållande information om enheter och aktörer som utför uppdrag för räddningsväsendet, polisväsendet samt social- och hälsovårdsväsendet, exempelvis om beredskap, anrop, ledningsförhållanden, utrustning, uppgiftsområden, storlek och sammansättning samt annan motsvarande information. Med responsförslag avses de enheter som enligt myndigheternas anvisningar alarmeras eller andra åtgärder. I praktiken innebär detta en möjlighet att bland annat uppdatera information i larminstruktioner, vilket också hör till myndigheternas skyldigheter. Polis-, räddnings-, social- och hälsovårdsväsendet och Gränsbevakningsväsendet fastställer med tanke på sin egen verksamhet larminstruktionerna som definierar hur uppdragen uppkommer. Jourhavande vid nödcentraler måste beakta myndigheternas anvisningar vid behandlingen av nödmeddelanden. Anvisningarna är utarbetade så att de är så lätta att förstå som möjligt och så att de stöder nödcentralens verksamhet. Syftet med detta är även att behandlingen av uppdragen ska vara av jämnare kvalitet och enhetligare än tidigare, vilket främjar rättsskyddet för både dem som är i nöd och jourhavande i nödcentraler.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 150/2020 rd

Social- och hälsovårdsministeriet svarar för anvisningarna för prehospital akutsjukvård och socialvård som utfärdas till Nödcentralsverket om behandlingen av uppdrag. I och med ERICA-systemet har hela processen för behandlingen av uppdrag och bedömningen av risker beretts och setts över på ett tekniskt nytt sätt. Förut utfärdades anvisningarna på papper, och den som utfärdade anvisningarna kunde inte få en uppfattning av vilka delar av riskbedömningen som det fanns ett särskilt skäl att se över, eftersom det inte fanns tillförlitlig information om genomförandet av anvisningarna på nationell nivå. Nu framskrider behandlingen av uppdrag genom alternativa frågor och svar medan systemet analyserar alternativen enligt fördefinierade regler, och det finns tillförlitliga data om de jourhavandes användning av anvisningarna. Redan före och genast från början av införandet av systemet har man satsat betydligt på förnyandet av anvisningarna för behandlingen av uppdrag i prehospital akutsjukvård och socialvård. Sektionen för prehospital akutvård som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet, och som enligt förordningen om prehospital akutsjukvård består av överläkare vid centralerna för prehospital akutsjukvård inom specialupptagningsområdena, har utarbetat anvisningarna för den prehospitala akutsjukvården. En motsvarande riksomfattande expertgrupp har berett anvisningar för socialvården. Detta utvecklingsarbete har bedrivits i tätt samarbete med Nödcentralsverket.

I anvisningarna för behandlingen av uppdrag inom prehospital akutsjukvård har det funnits skäl att specificera fördelningen av uppdragens angelägenhetsklasser. Andelen uppdrag som klassificerats som högriskuppdrag i klass A och B har i början av införandet av systemet varit högre än tidigare. Dessa två angelägenhetsklasser åtgärdas genom uttryckningar. Med hänsyn till fördelningen av angelägenhetsklasserna är det väsentligt att observera att det inte finns tillförlitliga uppgifter från det föregående nödcentralsdatasystemet om hur enhetligt jourhavande vid nödcentraler har kunnat följa anvisningarna för behandlingen av uppdrag då de bedömt risker. Till följd av uppdateringen av anvisningarna för behandlingen av uppdrag har fördelningen beträffande angelägenhetsklass inom den prehospitala akutsjukvården redan åtgärdats i en betydande mån och fortsatta åtgärder genomförs fortfarande. Till verksamhetens grundprinciper hör att uppdragets risk bedöms föregripande så att tjänsten inte bedöms ha en för låg angelägenhetsklass från första början. Uppdragets angelägenhetsklass kan ändras av jourhavande vid nödcentraler på basis av tilläggsuppgifter som lämnats i nödmeddelandet.

Ansvariga myndigheter och Nödcentralsverket justerar kontinuerligt riskanalysen utgående från erfarenheter så att den till varje situation skapar så ändamålsenliga enheter och uppdragstyper som möjligt. Man försöker även fästa uppmärksamhet vid den tid som krävs för att genomföra riskanalysen, så att jourhavande vid nödcentraler kan hantera den så smidigt som möjligt i verksamheten. Nödcentralsverket kommer å sin sida att fortsätta kompetensutvecklingen så att den av myndigheterna fastställda riskanalysen även kan användas på rätt sätt.

Helsingfors 30.3.2020

Inrikesminister Maria Ohisalo